

550

1/.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

550

N I L S A D O L F S S O N, Gamla Bo, 66 år och
gift. Han mest hela livet sysslat med fiske i
Ringsjön under Bosjökloster. Har på gamla dagar
slagit sig till ro på villan Björkudden vid
Ringsjön.

20. bit.

F I S K E.
=====)

En gammal fiskare vid namn John Svensson
i Nyby brukade alltid själv förfärdiga sina fiskedon och
övriga redskap. Då han fått något redskap färdigt, gick han
efter brännvinsflaskan och två glas, satte sig på det nya
donet och slog upp två supar. Så kastade han den ena supen
över den vänstra axeln ut över redskapet, men den andra tog
han själv. Nils Adolfsson trodde, att det hele väl var lite
trolldom, för att han skulle få tur med det nya donet.

Vidskepelse
med ett nytt
redskap.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

3

550

T R O L L.

T R O L L A K I S T A N V I D K L I N T A.

T R O L L.

Vid Klinta i Bosjöklosters socken finns
en s.k. trollakista, Den består av en stor flat sten, som
vilar på andra stenar ungefär en halv meter över marken. Trollakistan

Platsen vårdas numera väl och är omgiven vid Klinta.
av stora höga träd.

Det går en sägen om den, att om den oroas,
eller eljest skadegörelse övas där, så skall antingen Bo-
sjöklosters prästgård brinna av, eller också skål prästfrun
bliva vansinnig.

4.

En präst, som inte visste om detta eller ännu troligare ej brydde sig om den säggen, började en gång hugga i ett av träden. Så snart han hade börjat hugga, fick han se flammor slå upp från prästgården. Han slutade omedelbart och måste springa av alla krafter hem för att få släkt elden.

Skåne
Frosta
Bosjökloster
Mj 18. 1928

Agnet. Bona Nilsson
Pär. Nils Odolsson
Född 16 år i Gamla Bo.
Björkudden

5.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

550

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

DRUNKNADE.

En pojke gick på vintern ner sig i en vak i isen och drunknade. Han syntes ett ljus därute över vaken hela vintern, och det försvann först, då man på våren tagit upp den döda kroppen.

Drunknade.

En gång, då ett par fiskare grogo djupnot, fingo de en man i noten, som drunknat för tre månader tillbaka. Han kom sig emellertid igen, och då berättade han, att han visst till sig under hela tiden, och att det värsta av allt hade varit, då kyrkklockorna ringde.

F I S K E.
=====

Två fiskare hällö en gång på med att graga djupnot. Plötsligt märkte de, att noten blev så tung, och då de halade upp den, hängde en skinande blank koppar-kittel vid den. De skulle just taga upp den i båten, då de fingo se sin stuga brinna. De gävo till ett förskräckt utrop, och då sjönk kitteln strax tillbaka i djupet.

Då de kommo hem var emellertid deras stuga välbehållen som då de lämnade den.

Adolfsson trodde, att kitteln innehöll
en skatt.

Fiske.

Skattekittel.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

550

S J Ö V Ä S E N.

Skåne
Frosta
Brogårdstorp
upps. nr 1928

Uppr. Bonde Nilsen
Dor. nr Nils Adolfsson
född = 66 år
i Gårda Bo
Påbjörnsdalen

550 1.

7.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

S J Ö V Ä S E N.

Nils Adolfssons fader gick en kväll
över Ringsjöns is på väg mot hemmet. Plötsligt var där "
"något," som strök tätt vid hans ena ben. Han slog efter det
och sade: "Där trodde du, att du skulle flitt dej en fet bit
din fan." Då han kom hem, var han emellertid nästan alldeles
lam i benet.

Sjöväsen.

En annan gång var Nils Adolfssons fader
ute och gick en kväll. Rätt som han gick märkte han, att
en stor hund följde efter honom. Ögonen lyste på honom, och

Spökhund.

6

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

8.
530

de voro stora som talrikar. Då han kom mitt för ett hus,
gick han in där för att bli fri från hunden. Han hälsade
och satte sig, men han var blek och svettades och blev ej
riktigt lugn, förrän han fått sig en ordentlig sup.

550

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

K L O K A.

S I G N E R I.

K L O K A.
=====

En klok gumma kom en gång till en gård för att signa gässlingarna. Hon stoppade dem alla i tur och ordning ut genom ett hål i potten, under det hon sade: "Samma väg ska ni gå allihopa." Och det gjorde de också den gången, ty utanför porten stod en sugga, som slukade gässlingarna allt efter som de kommo.

Kloka.

Gamle Lind i Stanstorp var också hällen för att vara "klok." Ett bevis därpå var, att en gång, då han i sällskap med några andra skulle gå till Rosjökloster,

10

550

2.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

de funno en orm på landsvägen, och Lind ritade en ring omkring ormen med sin käpp och sade: "Där kan du ligga så länge din tusan." Då de kommo tillbaka, låg ormen också kvar i ringen. Lind drog en streck över ringen, och då kunde ormen slippa ut.

T R O L L D O M.

Då man skulle bära mjölk i byn, skulle man lägga salt i mjölken, för att inte trollen skulle taga den eller göra något galet med den. Nils Adolfsson mindes, att hans moder brukade göra så.

Trolldom.

Bära mjölk

i byn.

6

550

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

F O L K M E D I C I N,
=====)

T Ä N D V Ä R K, V Å R T O R, R Ö K E L S E, E N G. S J U K A N,
E L E K S O T, B E N B R O T T.

12.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

550^{1.}

F O L K M E D I C I N .

Ett bra medel mot tandvärk var att
peta med en spik i den sjuka tanden och så slå in spiken i
ett träd.

Folkmedicin.
Tandvärk.

Mot vårtor skulle man tugga lika många
ärter som man hade vårtor och trycka ärterna mot vårtorna
och kasta dem i brunnen. Man skulle emellertid hinna komma
inomhus, innan ärterna nått vattenytan. Nils Adolfsson hade
själv försökt medlet, och då han några dagar efter tittade
på sin hand, voro vårtorna alldeles försvunna. De ha heller

Vårtor.

Åldrig kommit igen.

Det var likaledes mycket bra att tugga
det vatten, som samlats på en gravsten och smita på vårtor-
na.

De brukade även gå bort, om man gned med
en "fläskasvär" och så grävde ner denna under en sten. Då
svålet eller "svären" var upprutten, skulle vårtorna vara
försvunna.

Man gick också ut vid fullmåne, tittade
på månen och sade: "Jag trodde där var, men där var inga."
Under tiden skulle man stryka med den ena handen över den andra.

Ett bra medel mot all slags sjukbom var att rökas. Rökelsen skulle bestå av nio slag, antingen örter eller kvistar eller medikamenter för övrigt, men Adolfsson mindes inte vilka.

Ett bra rökelsemedel var stenmossa och krut. Krutet slogs på stenmossan, det hela sattes in under ett täcke t. ex. och antändes, sedan den sjuke placerat sig under täcket.

Rökelse.

Engelska Sjukan kallades förr för "mosjukan." Man brukade mäta det sjuka barnet med ett band. Kroppens tjockled och längd mättes, armar och ben och av-

Eng. sjukan.

ståndet mellan lederna likaså men Nils Adolfsson mindes inte,
vad man gjorde med Bandet.

Bra mot samma sjukdom var också,
om barnet fick äta tillsammans med hunden. Barnet skulle bita
en bit och så hunden en.

Järnfilspån var ett bra medel mot
bleksot. Man brukade ibland sänka en kula av järnfilspån
i vatten och så dricka vattnet. Bleksot.

Vid benbrott spjälades först benet
men sen tog man ofta in mässingsfilspån. Det hjälpte säkert
till att styrka benet, ty sen det var läkt, kunde man mycket Benbrott.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

16
5.

550

väl känna en hård ring just kring det brutna stället, och
det var mässingsfilspånen, som lagt sig där.

550

17

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

S P Ö K T R O.

Nils Adolfsson berättade om en man, som sett
en hel brudstass ute på sjön mitt på ljusa dagen. Nils Adelfs, Spöktro.
som för sän del trodde, att det var en hägring.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

550

L A P P S K O T T .

L A P P S K O T T .

Nils Adälfsson visste inte närmare,
vad lappskott var, men det kom väl i luften, trodde han.

Det var lapparna, som trollade. Fin-
narna voro även trollkunniga.

Lappskott.

En man hade vistats på arbete i Lapp-
land under några vintrar. Däruppe hade han lärt känna en
lapptös, och nu hade hon fått ett barn, som han var fader
till. Han tyckte inte om flickan och ville inte kännas vid
faderskapet, men han var ändå rädd, för då han reste, hade

19

2.

550

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

flickans fader sagt till honom, att om han inte inom en viss tid kommit tillbaka, så skulle det gå honom illa. Tiden var nu snart utlupen, och för att få ett gott råd, gick han till prästen. Då han berättat historien, sade prästen, att han skulle försöka att hjälpa honom. Han rådde honom att taga en spann vatten och titta ner i detta, då tiden var ute, men beväpna sig med en bössa. Han skulle då få se lappkåtan och lappen, d. v. s. flickans fader, komma ut i dörren likaledes med en bössa i handes. Första gången lappen kom ut skulle han inte skjuta, inte heller andra men tredje gången han kom ut, skulle han skjuta rätt ner i vattenspannen. Mannen gjor-

20

3.

550

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

de så, och då han skjutit, fick han se flickan komma ut och
släpa in sin skjutne fader. På så sätt blev han fri.

550